

GMINNY

PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA

PRZEMOCY DOMOWEJ

ORAZ OCHRONY OSÓB

DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY

DOMOWEJ

W GMINIE STARY SĄCZ

NA LATA 2024-2026

STARY SĄCZ, 2024

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	2
1.1. Uzasadnienie prowadzenia programu.....	3
1.2. Podstawy i regulacje prawne programu.....	4
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY STARY SĄCZ.....	7
2.1 Zasoby Gminy Stary Sącz w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej.....	7
3. PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE STARY SĄCZ.....	11
3.1 Charakterystyka przemocy w rodzinie na podstawie Niebieskich Kart z lat 2020-2023.....	11
3.2 Wyniki badania ankietowego.....	15
4. ANALIZA SWOT.....	20
5. ADRESACI, CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU.....	21
5.1 Adresaci programu.....	21
5.2 Cel główny i cele szczegółowe.....	22
5.3. Tabelaryczny układ celów, działań, realizatorów, terminów realizacji, wskaźników.....	23
5.4. Monitoring i sprawozdawczość.....	29
5.5 Zasady finansowania.....	29
5.6 Ewaluacja.....	30
5.7. Efekty realizacji Programu.....	30
Spis wykresów.....	31

1. WPROWADZENIE

Rodzina jest komórką życia społecznego, w której zaspokajane są podstawowe potrzeby każdego człowieka. To rodzina odgrywa ogromną rolę w kształtowaniu naszej osobowości, poglądów oraz systemu wartości. Rodzina winna być opoką, schronieniem i wzorem, zwłaszcza dla jej najmłodszych członków.

Celem pomocy społecznej jest pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Wszelkie działania w tym zakresie mają na celu wzmacnianie samodzielności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców naszej gminy, jak również zapobieganiu wszelkim patologiom społecznym, w tym przemocy domowej. Przemoc jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Dotyka nie tylko rodzin z tak zwanego marginesu społecznego, ale również te rodziny z wyższym statusem społecznym i materialnym. Wystąpienie przemocy domowej wymaga dużej wrażliwości, trafnej diagnozy, szybkiej interwencji różnych służb i instytucji, długofalowego i interdyscyplinarnego wsparcia osób i rodzin. Niniejszy program ma na celu diagnozę zjawiska przemocy domowej oraz podejmowanie działań, które będą przyczyniały się do jej zapobiegania i eliminowania na terenie Gminy Stary Sącz.

Założeniem programu jest zacieśnienie i doskonalenie interdyscyplinarnej współpracy osób i instytucji, które pracują na rzecz całych rodzin. Dotyczy to zarówno Policji, oświaty, służby zdrowia, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych, Sądu, organizacji społecznych, pozarządowych, Kościołów i innych. Celem wszelkich podejmowanych działań będzie usprawnienie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Powołując się na ustawę z dnia 29 lipca 2005 r., przemoc domową należy rozumieć jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udržczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

1.1. Uzasadnienie prowadzenia programu

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Art. 9b ust. 2 pkt 4 w/w ustawy stanowi, że do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy m.in. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym powstanie Gminnego Programu Przemocy Domowej wynika wprost z założeń zawartych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej,

pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Stary Sącz. Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc domową.

Konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy domowej wynika również z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2023r. poz. 803).

1.2. Podstawy i regulacje prawne programu

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do sprawców oraz ofiar przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Stary Sącz na lata 2024 – 2026 realizowany będzie także w oparciu o następujące dokumenty i akty prawne:

Dokumenty prawa międzynarodowego:

- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rec.(2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z dnia 30 kwietnia 2002 roku.
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego.

- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 r.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 r.
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

Akty prawa krajowego:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Rozporządzenia wykonawcze:

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych

programów a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie zespołu monitorującego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY STARY SĄCZ

Gmina Stary Sącz jest jedną z szesnastu gmin wchodzących w skład powiatu nowosądeckiego, należącego do województwa małopolskiego. Gmina Stary Sącz to gmina miejsko-wiejska, o powierzchni 102,4 km². Gmina Stary Sącz zamieszkiwana jest przez 23 672 osoby (stan na 2022 rok). Struktura mieszkańców Gminy Stary Sącz w podziale na płeć przedstawia się niemal równo. Teren gminy zamieszkuje 11 898 kobiet i 11 774 mężczyzn. Gmina obejmuje 15 sołectw. Największą osadą i jedynym miastem jest Stary Sącz. Ponadto w skład gminy wchodzi sołectwa: Barcice, Barcice Dolne, Gaboń, Gaboń – Praczka, Gołkowice Dolne, Gołkowice Górne, Łazy Biegonickie, Moszczenica Wyżna, Moszczenica Niżna, Mostki, Myślec, Popowice, Przysietnica, Skrudzina, Wola Krogulecka. Większość ludności w Gminie Stary Sącz zamieszkuje tereny wiejskie. Gmina Stary Sącz nadal ma dodatni przyrost naturalny (przewaga urodzeń żywych nad zgonami na 1000 mieszkańców), jednak z roku na rok jest on coraz mniejszy. W latach 2017 – 2021 przyrost ten spadł o 4 osoby. Od kilku lat zaobserwować można spadek liczby urodzeń względem zgonów (wyjątek stanowił rok 2019 kiedy spadła liczba zgonów).

2.1 Zasoby Gminy Stary Sącz w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej

Gmina Stary Sącz w 2023 roku realizowała zadania własne gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o

przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny powołany został w 2011 roku, a w jego skład wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu. Głównymi zadaniami ZI w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- integrowanie i koordynowanie działań podmiotów realizujących procedurę „Niebieskie Karty”,
- ochrona ofiar przemocy w rodzinie głównie dzieci,
- praca z osobami dotkniętymi przemocą oraz z osobami stosującymi przemoc,
- prowadzenie poradnictwa, interwencji, działań informacyjno-profilaktycznych.

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wraz z obszarami ich działania przedstawiono w poniższej tabeli.

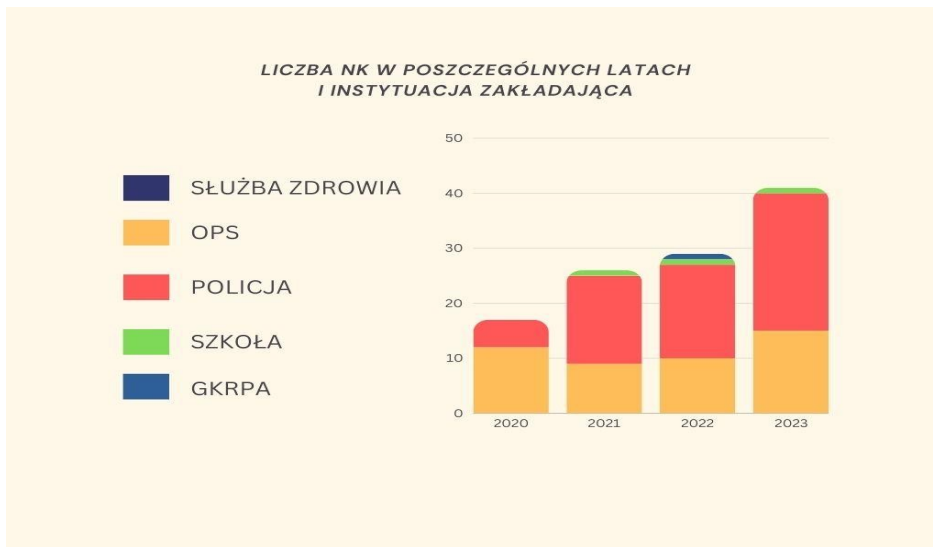
Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu	Diagnoza przemocy
	Poradnictwo: Grupa Wsparcia dla ofiar przemocy
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”
	Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego
	Prowadzenie Pracy Socjalnej
	W ramach Punktu Konsultacyjnego udzielanie pomocy psychologa, radcy prawnego i terapeuty uzależnień
	Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy, możliwych form pomocy w ramach instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Sączu	Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
Oświata (8 szkół podstawowych i 3 ponadgimnazjalne)	Diagnoza przemocy
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”
	Realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych
	Udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych
	Realizacja działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i

	wychowawczych
Komisariat Policji w Starym Sączu	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”
	Monitorowanie sytuacji rodziny z problemem przemocy
	Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej
	Podejmowanie działań profilaktycznych dotyczących problemu przemocy
	Prowadzenie pracy z osobami wskazanymi jako stosujące przemoc domową
Ochrona Zdrowia (Zakłady Opieki Zdrowotnej w Barcicach, Gólkowicach i Starym Sączu)	Diagnoza przemocy
	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”
	Wydawanie zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej
	Prowadzenie edukacji z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz wpływu stosowania przemocy na rozwój i stan zdrowia dziecka
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz grupy diagnostyczno-pomocowe	Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
	Odbywanie wspólnych wizyt monitorujących sytuację w miejscu zamieszkania rodziny z problemem przemocy przez osoby z różnych instytucji zaangażowanych w pomaganie a przede wszystkim pracownika socjalnego i dzielnicowego
	Inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie
	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
	Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc
	Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu profilaktyki i edukacji społecznej poprzez podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej
	Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży
	Zrealizowanie diagnozy zjawiska przemocy domowej na obszarze Gminy Stary Sącz
	Podejmowanie i inicjowanie działań zmierzających do uświadomienia obowiązków i kompetencji służby zdrowia i oświaty w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej
	Tworzenie i zwiększenie zakresu działań oraz dostępności do lokalnych telefonów informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą domową
	Zapewnienie schronienia dla osób doznających przemocy domowej
	Rozpowszechnianie informacji na temat działań korekcyjno – edukacyjnych
	Udział osób zajmujących się problemami przemocy w szkoleniach i warsztatach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy i udoskonalających umiejętności pracy z osobami uwikłanymi w przemoc
	Organizowanie wspólnych spotkań pracowników z różnych instytucji i organizacji w celu poznawania wzajemnych kompetencji, usprawnienia systemu przepływu informacji, wymiany doświadczeń i doskonaleniu współpracy. Podnoszenie poziomu współpracy międzyinstytucjonalnej
	Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego, a kościołami lub związkami wyznaniowymi na terenie Gminy Stary Sącz
	Zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego osób pracujących z osobami stosującymi przemoc i/ lub z osobami doświadczającymi przemocy – realizacja superwizji.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu	opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania
	Wydawanie wyroków za popełnienie przestępstwa związanego z przemocą domową
	Sprawowanie nadzorów i dozorów kuratorskich w rodzinach, gdzie prowadzona jest procedura Niebieskie Karty
Prokuratura Rejonowa w Nowym Sączu	Wydawanie środków zapobiegawczych wobec sprawców przemocy- tymczasowe aresztowanie, dozór policji, nakaz opuszczenia mieszkania
	Nadzór nad prowadzonym postępowaniem karnym
Małopolski Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień	Terapia uzależnienia i współuzależnienia
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Sączu	Punkt Konsultacyjny Specjalistycznego Poradnictwa dla osób doświadczających przemocy
	Wsparcie dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej
	Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową
	Prowadzenie Szkoły dla Rodziców
Placówka Wsparcia Dziennego	Objęcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi wsparciem Asystenta Rodziny
	Zapewnienie miejsc pobytu dzieci w świetlicach środowiskowych w Starym Sączu, Barcicach, Gołkowicach
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Limanowej	Poradnictwo specjalistyczne
	Zapewnienie nieodpłatnego schronienia na okres 3 miesięcy
Punkt Konsultacyjny w Starym Sączu	Poradnictwo specjalistyczne- psycholog, radca prawny, terapeuta uzależnień

3. PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE STARY SĄCZ

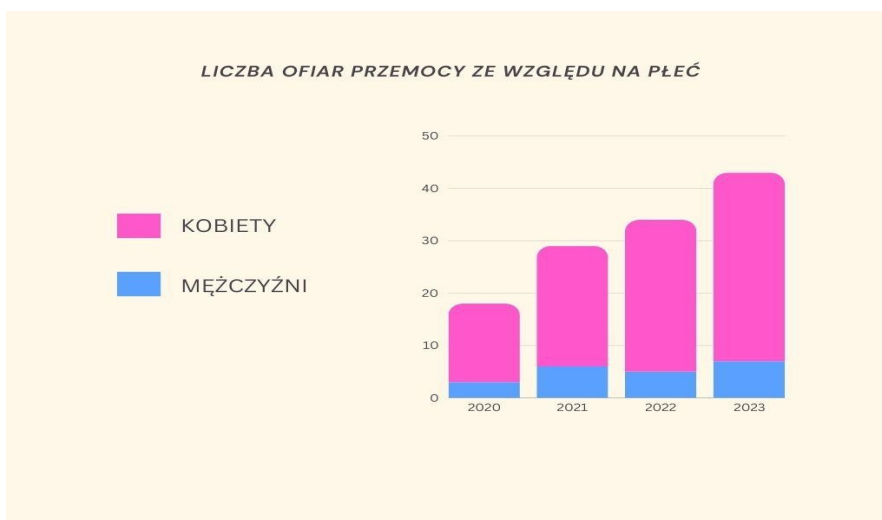
3.1 Charakterystyka przemocy w rodzinie na podstawie Niebieskich Kart z lat 2020-2023

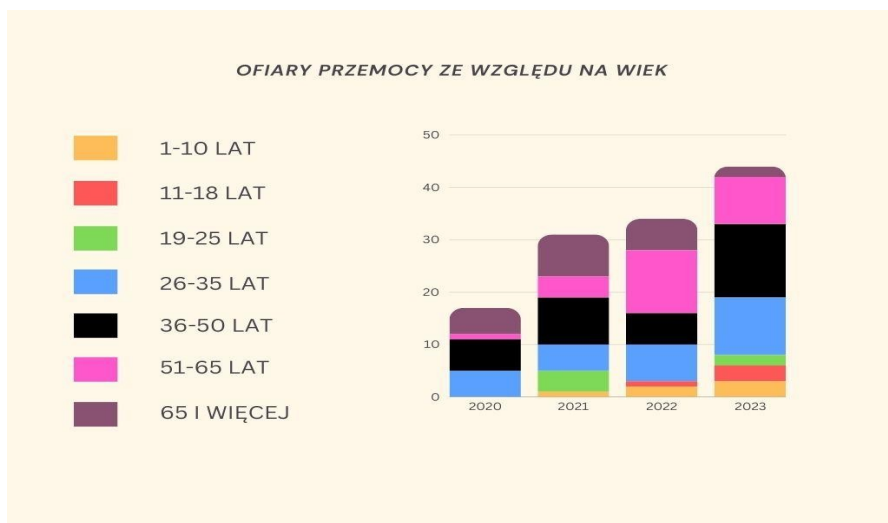
Rysunek 1: Liczba NK w latach i instytucja zakładająca

Źródło: Opracowanie własne

Zauważyć można, że procedurę Niebieskie Karty wszczyna głównie Policja oraz Ośrodek Pomocy Społecznej. W dalszym ciągu procedury nie są wszczynane przez ochronę zdrowia.

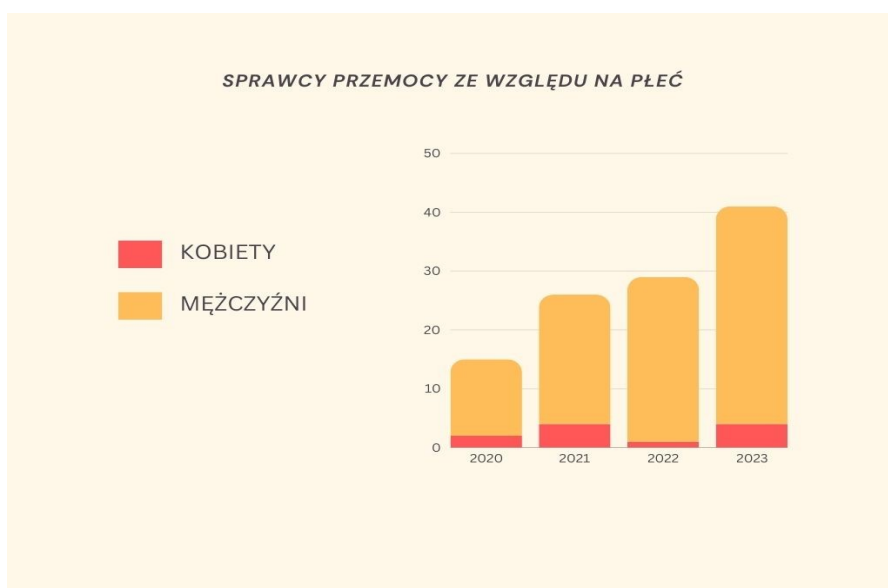

Rysunek 2: Liczba ofiar przemocy ze względu na płeć

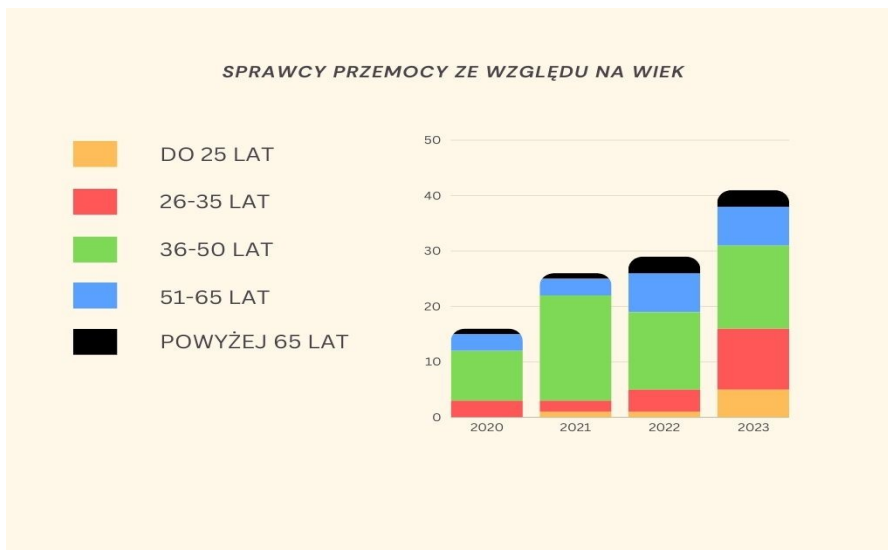
Rysunek 3: Liczba ofiar przemocy ze względu na wiek

Źródło: opracowanie własne

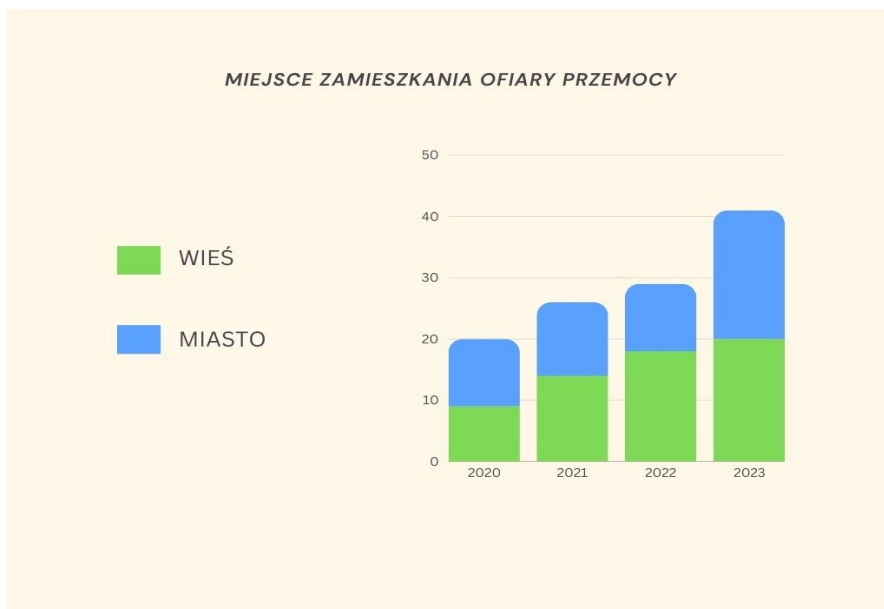
Rysunek 4: Sprawcy przemocy ze względu na płeć

Źródło: opracowanie własne

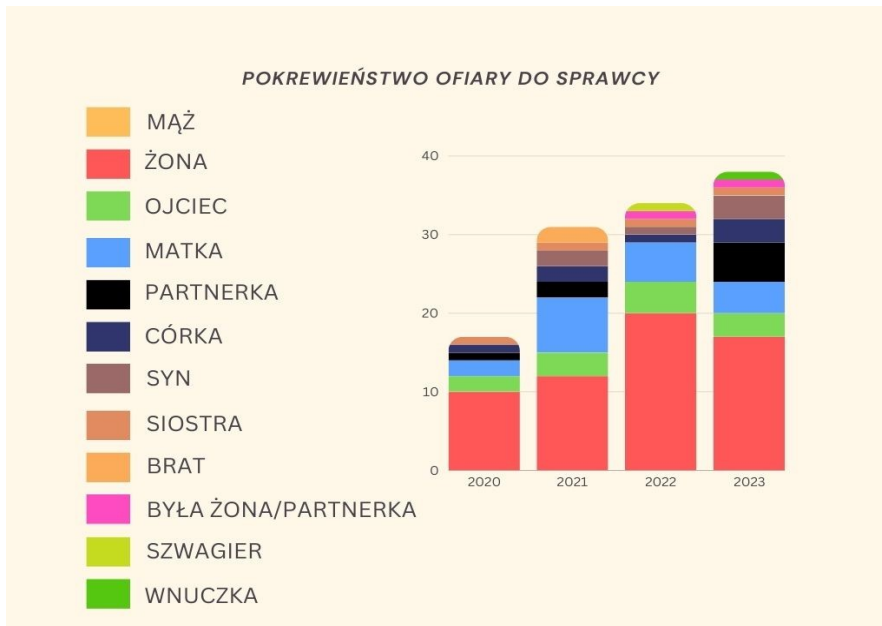
Rysunek 5: Sprawcy przemocy ze względu na wiek

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 6: Miejsce zamieszkania ofiar przemocy

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 7: Pokrewieństwo ofiar przemocy

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 8: NK a alkohol/substancje psychoaktywne

Źródło: opracowanie własne

Wnioski:

- Niebieskie Karty zakładają głównie funkcjonariusze Policji oraz pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej, zdarzają się pojedyncze NK zakładane przez przedstawicieli szkół, GKRPA. Przedstawiciele służby zdrowia nie wszczynają procedur.
- Około 80 % ofiar przemocy domowej to kobiety.
- Sprawcy przemocy to w zdecydowanej mierze mężczyźni, blisko 90%.

- Wiek ofiar przemocy jest zróżnicowany. Zauważyć można wzrost w ostatnich latach liczby ofiar w przedziale wiekowym 26-35 oraz 36-50. Zwiększa się również liczba NK wszczynanych wobec dzieci.
- Najliczniejsi sprawcy przemocy to kategoria wiekowa 36-50 lat, wzrasta grupa młodych sprawców w przedziale wiekowym do 25 do 35 roku życia.
- Ofiary przemocy to głównie żony, ale grupa ta mocno różnicuje się z uwzględnieniem, że to rodzice stają się coraz częściej ofiarami, a zwłaszcza matki. Również wzrasta liczba ofiar będących partnerkami (konkubinat).
- Wszystkie zachowania przemocowe nacechowane są przemocą psychiczną (wyzwiskami, poniżaniem), co czwartemu zachowaniu towarzyszy przemoc fizyczna. Coraz częściej zdarzają się przypadki przemocy ekonomicznej.
- W 75% procedur Niebieskie Karty występuje problem nadużywania alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych.

3.2 Wyniki badania ankietowego

Na przełomie grudnia 2023 i stycznia 2024 roku przeprowadzono badanie ankietowe online. Ankieta zawierała pytania zamknięte, z odpowiedziami jednokrotnego i wielokrotnego wyboru oraz pytania otwarte. W badaniu udział wzięło 116 mieszkańców Gminy Stary Sącz. Wszystkie ankiety uzupełniono w sposób prawidłowy. Ankieta udostępniona była dla respondentów za pośrednictwem strony internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Sączu- www.starysacz.naszops.pl, profilu OPS na portalu społecznościowym Facebook, jak również przesłana została do szkół na terenie gminy, a następnie do rodziców.

W badaniu udział wzięło 96 kobiet i 20 mężczyzn. Przeważająca większość ankietowanych, to mieszkańcy wsi (83%). Ankietowani z miasta stanowili 17% wszystkich badanych. Najwięcej, bo aż 43% ogółu badanych, to osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat. Ankietowani w wieku 26-53 lat stanowili 35 %. Najmniej licznymi grupami w badaniu były osoby w przedziałach wiekowych 46-55 lat (15 ankietowanych), 56-65 lat (5 ankietowanych), 18-25 (4 ankietowanych), 66-75 (1 ankietowany).

61 osób ankietowanych, to osoby z wykształceniem wyższym, 42 z wykształceniem średnim. Najmniej liczne grupy stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym (11 osób) oraz podstawowym (2 osoby).

Respondenci zapytani zostali o formy przemocy jakie są im znane. Najczęściej wskazywaną przez ankietowanych formą przemocy jest przemoc psychiczna. Przemoc psychiczna nie wymaga siły czy sprawności fizycznej, a co za tym idzie jest ciężka do udowodnienia. Ten rodzaj przemocy jest obecnie najczęściej spotykany. Zadowolający jest zatem fakt, że ponad 95% ankietowanych zdaje sobie sprawę z tego, że wyzwiska, ośmieszanie czy też ciągle niepokojenie są oznaką przemocy domowej. Nieco mniej ankietowanych (94,7 %) deklaruje, iż zna formy przemocy fizycznej, takie jak bicie, szarpanie.

73,5% ankietowanych kwalifikuje takie zachowania jak- zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych do przemocy seksualnej. 58,4%).

Prawie 70 % ankietowanych zna również formy przemocy za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Najmniej ankietowanych, bo 61,9 % zna formy przemocy ekonomicznej (niezaspokajanie potrzeb materialnych, niepłacenie alimentów).

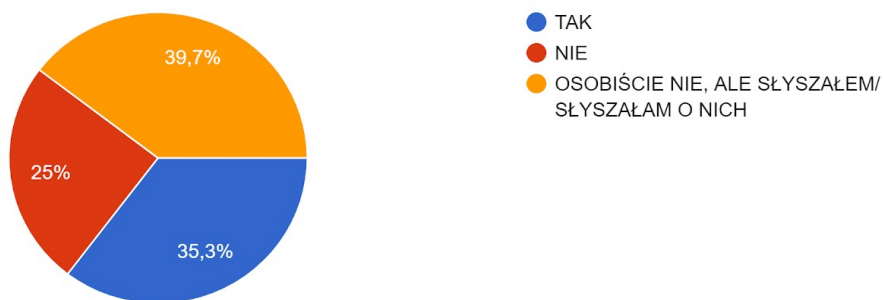
Rysunek 9: Ankieta. Formy przemocy

Źródło: opracowanie własne

Zapytano respondentów o to czy znają przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Stary Sącz. 75% ankietowanych osób zetknęło się w swoim otoczeniu z tym zjawiskiem- 35,3 % zna takie rodziny, a 39,7 % słyszało o rodzinie, w której występuje ten problem.

Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy?

116 odpowiedzi

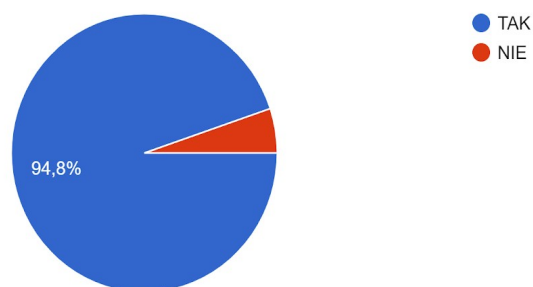
Rysunek 10: Ankieta. Przypadki występowania przemocy domowej

Źródło: opracowanie własne

Ankietowanych zapytano również o to czy świadkowie przemocy powinni powiadomić o tym odpowiednie instytucje. 110 osób ankietowanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej.

Czy Pana/Pani zdaniem świadkowie przemocy domowej powinni powiadomić o tym odpowiednie instytucje?

116 odpowiedzi

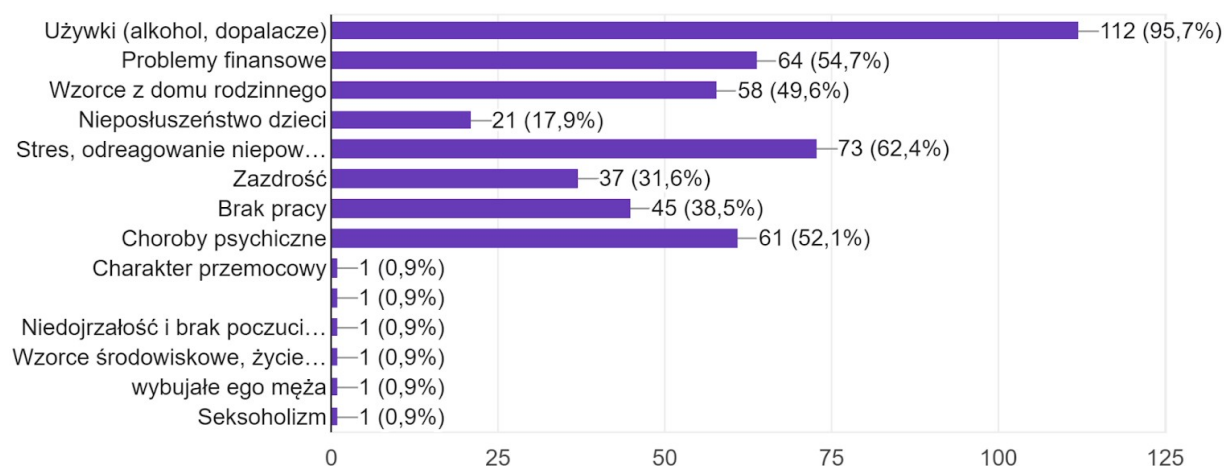
Rysunek 11: Ankieta. Świadkowie przemocy

Źródło: opracowanie własne

Respondenci do najczęstszych przyczyn przemocy zaliczają: używki (95,7 %), stres, odreagowanie niepowodzeń (62,4 %), problemy finansowe (54,7%), choroby psychiczne (52,1%) doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego (49,6%). Rzadziej jako przyczynę przemocy wskazywano brak pracy (38,5%), zazdrość (31,6%) oraz nieposłuszeństwo dzieci (17,9%). Pojawiły się również odpowiedzi wskazujące przyczynę przemocy w braku dojrzałości i poczucia odpowiedzialności, niskie poczucie własnej wartości, życie w zamkniętej społeczności.

Co według Pana/Pani jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej? (Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

117 odpowiedzi

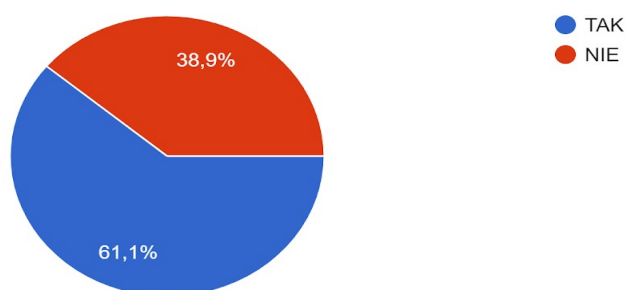
Rysunek 12: Ankieta. Najczęstsza przyczyna przemocy domowej

Źródło: opracowanie własne

Ankietowanych zapytano o to czy posiadają wiedzę gdzie szukać pomocy na terenie Gminy Stary Sącz w przypadku doświadczania przemocy domowej. 38,9 % ankietowanych nie ma wiedzy na ten temat.

Czy wie Pan/Pani gdzie szukać pomocy w Gminie Stary Sącz w przypadku doświadczania przemocy domowej?

113 odpowiedzi

Rysunek 13: Ankieta. Miejsca pomocy wobec przemocy

Źródło: opracowanie własne

Respondentów w pytaniu otwartym zapytano o instytucje na terenie Gminy Stary Sącz do których ich zdaniem można zwrócić się o pomoc w przypadku doświadczania przemocy domowej.

Według 46 respondentów najbardziej można liczyć na pomoc Ośrodka Pomocy Społecznej. Jedyne 27 osób wskazuje na Policję. 8 respondentów wyraziło zdanie, iż można liczyć również na pomoc: Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły, Ośrodka Zdrowia, Ośrodka Interwencji Kryzysowej czy Niebieskiej Linii. 30 osób nie udzieliło odpowiedzi na postawione pytanie, a 4 napisały, że nie wiedzą, gdzie mogą szukać pomocy.

Interpretując wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy Stary Sącz po pierwsze należy zwrócić uwagę na fakt, iż respondenci mają wiedzę na temat form przemocy domowej. Problem przemocy domowej jest dostrzegalny przez lokalną społeczność, gdyż większość ankietowanych (75 %) przyznaje, że w sposób pośredni lub bezpośredni zdobyło wiedzę na temat jego istnienia w swoim najbliższym otoczeniu. Jest to dość alarmujący wynik i świadczy o konieczności prowadzenia dalszych działań profilaktycznych i informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Problemатyczny wydaje się być fakt, iż jak wskazały wyniki ankiet duża liczba mieszkańców nie wie (prawie 40%) gdzie szukać pomocy w przypadku zetknięcia się z przemocą w swoim najbliższym otoczeniu.

4. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY

- Zasoby Instytucjonalne i specjaliści z obszaru przeciwdziałania przemocy.
- Współpraca międzyinstytucjonalna w udzielaniu pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą.
- Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.
- Systematyczne podnoszenie kwalifikacji przez kadre zajmującą się przeciwdziałaniem przemocy
- Regularna diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy.
- Prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej.
- Znajomość specyfiki środowiska i obszarów problemowych wśród kadry zajmującej się przeciwdziałaniem przemocy
- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno- Pomocowych oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych \
- Działalność Punktu Konsultacyjnego- Wsparcie psychologa, doradcy zawodowego, radcy prawnego, terapeuty uzależnień

SŁABE STRONY

- Niedostateczna wiedza przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej o wzajemnych kompetencjach, zapleczu.
- Niskie zaangażowanie organizacji pozarządowych w obszarze przeciwdziałania przemocy.
- Niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących rozwiązań prawnych dotyczących usunięcia sprawcy z mieszkania.
- Znaczny odsetek dorosłych mieszkańców znających w swoim otoczeniu kogoś dotkniętego problemem przemocy domowej.
- Brak lokali socjalnych i mieszkań chronionych na terenie gminy dla osób doświadczających przemocy.
- Panujące w społeczeństwie stereotypy na temat przemocy.
- Wypalenie zawodowe osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy
- Niskie wynagrodzenie osób zaangażowanych w poradnictwa
- Obciążenie zawodowe kadry pomocy społecznej innymi zadaniami utrudniającymi zwiększenie zaangażowania w działania przeciwdziałania przemocy
- izolacja terenowa i społeczna niektórych rodzin w gminie
- Występowanie przemocy pokoleniowej
- Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy
- Brak wiedzy społeczeństwa na temat instytucji wspierających
- Uzależnienia, frustracje wywołane problemami wychowawczymi występujące wśród mieszkańców gminy.

SWOT

SZANSE

- Zmiany w przepisach prawnych umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą.
- Korzyści wynikające z możliwości pozyskania środków finansowych na realizację zadań również z środków zewnętrznych.
- Kampanie informacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dot. problemu przemocy domowej adresowane do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem ofiar i świadków przemocy.
- Dostęp do konferencji, sympozjów, kursów, szkoleń, publikacji które wpływają na zwiększenie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- Wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu przemocy oraz rosnąca liczba osób objętych działaniami realizowanymi w ramach procedur Niebieskie Karty.
- Zapewnienie pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem
- Realizacja projektów i programów aktywizacyjnych dla społeczności lokalnej

ZAGROŻENIA

- Brak środków finansowych na realizację zadań.
- Negatywne wzorce zachowań społecznych.
- Wysoki poziom tolerancji społecznej na stosowanie przemocy
- Powszechny pogląd o braku konsekwencji ponoszonych przez sprawcę
- Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.
- Mała wiedza społeczna na temat funkcjonowania placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym.
- Stereotypy wizerunku osoby doświadczającej przemocy.
- Większa ilość rodzin w których pojawiają się problemy opiekuńczo-wychowawcze.
- Bierność świadków przemocy w rodzinie.
- Wzrost przemocy w komunikacji społecznej oraz mediach (Internet, TV, gry komputerowe itp.).
- Negatywne przykłady w mediach o pracy służb pomocowych w obszarze interwencji kryzysowej, w tym przeciwdziałania przemocy
- Zbyt rozbudowana sprawozdawczość, pochłaniająca zbyt wiele czasu osobom powołanym do pomagania.
- Niebezpieczeństwo marginalizacji i wykluczenia społecznych osób i rodzin dotkniętych przemocą
-

5. ADRESACI, CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

5.1 Adresaci programu

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Stary Sącz w tym:

1) osób doznających przemocy domowej, w tym:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa;

2) osób stosujących przemoc domową;

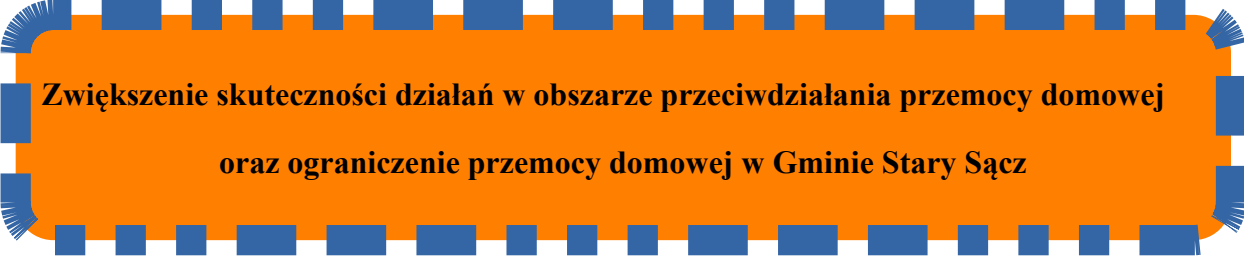
3) świadków przemocy domowej;

4) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy;

5) społeczności lokalnej.

5.2 Cel główny i cele szczegółowe

Głównym celem Programu jest:

**Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej
oraz ograniczenie przemocy domowej w Gminie Stary Sącz**

Na podstawie lokalnej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze Gminy Stary Sącz wraz ze wskazaniem zasobów instytucjonalnych zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe wraz z kierunkami działań. Warto podkreślić, że cele są spójne z obowiązującym od stycznia 2024 roku Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

5.3. Tabela: Układ celów, działań, realizatorów, terminów realizacji, wskaźników

Cel Główny		Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Stary Sącz			
Cel szczegółowy 1		Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.			
Zadanie 1.1.		Upowszechnianie informacji z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej			
Kluczowe działania		Realizator	Podmioty zaangażowane	Termin realizacji	Wskaźnik
1.1.1.	Opracowanie i udostępnienie na stronach OPS Stary Sącz diagnozy problemu przemocy domowej w Gminie Stary Sącz oraz odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową	Zespół Interdyscyplinarny.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	I półrocze każdego roku.	- liczba opracowanych diagnoz.
1.1.2.	Upowszechnianie informacji na temat dostępnych form pomocy dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc poprzez media społecznościowe i środki komunikacji tradycyjnej, a także plakaty i broszury.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	UG Stary Sącz; Organizacje pozarządowe i Parafie; Szkoły i przedszkola; Ośrodki Zdrowia; GKRPA; Policja	na bieżąco.	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
Zadanie 1.2.		Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej			
1.2.1.	Stworzenie i opublikowanie filmów, broszur lub materiałów edukacyjnych w ramach kampanii społecznych np. Tydzień ofiar przestępstw.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	UG Stary Sącz; Organizacje pozarządowe i Parafie; Szkoły i przedszkola; Ośrodki Zdrowia; GKRPA; Policja	na bieżąco.	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
1.2.2.	Przygotowywanie materiałów edukacyjnych z zakresu przemocy domowej m.in. -obalających stereotypy dotyczące przemocy domowej; -opisujących mechanizmy przemocy i	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	UG Stary Sącz; Organizacje pozarządowe i Parafie; Szkoły i	na bieżąco.	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.

	wskazujących na społeczną szkodliwość przemocy; -promujące metody wychowawcze bez użycia przemocy i informujące o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich; -informujące o możliwych formach pomocy i opublikowanie ich w mediach społecznościowych, lokalnej prasie w ramach m.in. w ramach Międzynarodowego dnia bez przemocy; Światowego dnia zdrowia psychicznego; Międzynarodowego dnia praw kobiet i pokoju na świecie; Międzynarodowego dnia rodzin; Międzynarodowego dnia eliminacji przemocy wobec kobiet		przedszkola; Ośrodki Zdrowia; GKRPA; Policja		
1.2.3.	Przygotowanie materiałów edukacyjnych informujących o przemocy domowej oraz dostępnych formach wsparcia i współpraca z parafiami należącymi do Gminy Stary Sącz oraz poradniami rodzinnymi w celu dystrybucji materiałów i treści na stronach parafii i ogólnodostępnych miejscach (np. stolik, gablota).	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	Parafie; Poradnie Rodzinne.	1 raz w roku.	- liczba opracowanych informacji; - liczba przekazanych materiałów; - liczba zaangażowanych parafii.
1.2.4.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi polegająca na prezentowaniu materiałów zawierających treści edukacyjne z zakresu przemocy domowej w formie broszur, plakatów, ulotek podczas prowadzonych akcji	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	UG Stary Sącz; Organizacje pozarządowe.	1 raz w roku.	- liczba opracowanych informacji; - liczba wydarzeń.
1.2.5.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi polegająca na publikowaniu materiałów edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej w lokalnej prasie.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	UG Stary Sącz; Organizacje pozarządowe.	2 razy w roku.	- liczba opracowanych informacji; - liczba publikacji.
Zadanie 1.3.		Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych			
1.3.1.	Spotkania z rodzicami w Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Stary Sącz poruszające tematykę z zakresu metod opiekuńczych i wychowawczych alternatywnych wobec stosowania przemocy oraz służących wzrostowi kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą.	Szkoły.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	1 raz w roku.	- liczba Szkół; - liczba zrealizowanych spotkań; - liczba uczestników;
1.3.2.	Opracowanie i realizacja programów, warsztatów profilaktycznych, których celem jest promowanie prawidłowych metod wychowawczych, w tym, w	Szkoły.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	1 raz na 2 lata.	- liczba opracowanych programów; - liczba zrealizowanych programów; - liczba uczestników.

	rodzinach zagrożonych przemocą domową.				
1.3.3.	Realizacja programu Szkoła dla rodziców i wychowawców lub innych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	UG Stary Sącz; Organizacje pozarządowe i Parafie; Szkoły i przedszkola; Ośrodki Zdrowia; GKRPA.	1 raz na 2 lata	- liczba zrealizowanych programów; - liczba uczestników.
Cel szczegółowy 2		Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej			
Zadanie 2.1.		Intensyfikacja działań podejmowanych przez podmioty i organizacje pozarządowe na rzecz wsparcia osób doznających przemocy domowej			
2.1.1.	Funkcjonowanie nowo powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego w Starym Sączu.	Przedstawiciele Instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Starym Sączu.		na bieżąco.	- liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych; - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba osób objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych; - liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych.
2.1.2.	Udzielanie przez instytucje działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej specjalistycznego poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu; Urząd Gminy Stary Sącz; Ośrodki Zdrowia; Szkoły; Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Sączu; Organizacje pozarządowe. Punkt Konsultacyjny		na bieżąco.	- Liczba osób objętych poradnictwem ogółem, w tym: • medycznym • psychologicznym • prawnym • socjalnym • zawodowym • rodzinnym.
2.1.3.	Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie całodobowego schronienia.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Limanowej; Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla ofiar przemocy;		na bieżąco.	- liczba osób doznających przemocy, którym udzielono całodobowego schronienia ogółem; w tym: liczba kobiet, w tym niepełnosprawnych i starszych,

					liczba mężczyzn, w tym niepełnosprawnych i starszych, liczba dzieci w tym niepełnosprawnych.
2.1.4.	Działanie telefonu wsparcia psychicznego dla osób w kryzysie psychicznym i doświadczających przemocy domowej.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu		na bieżąco.	- liczba przeprowadzonych rozmów, interwencji.
2.1.5.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doświadczającym przemocy domowej poprzez odizolowanie od osoby stosującej przemoc zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu	Policja; Służba zdrowia.	na bieżąco.	- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą.
2.1.6.	Realizacja procedury Niebieskie Karty przez uprawnione podmioty	OPS Stary Sącz, Policja, Szkoły, Służba zdrowia, GKRPA		na bieżąco.	- liczba wszczętych w danym roku procedur NK, -liczba kontynuowanych w danym roku procedur NK, -liczba wypełnionych formularzy NK- C
2.1.7.	Monitoring skuteczności działań na rzecz osób doświadczających przemocy domowej.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	Policja.	na bieżąco.	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej. - liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.
Cel szczegółowy 3		Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową			
Zadanie 3.1.		Poszerzenie działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową			
3.1.1.	Opracowanie i rozpowszechnianie broszury „Żółta Kartka” dotyczącej instytucji i organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy Stary Sącz i powiatu nowosądeckiego, które oferują pomoc osobom stosującym przemoc domową, w szczególności realizujących programy korekcyjno- edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu, Zespół Interdyscyplinarny		na bieżąco.	- liczba przekazanych broszur ogółem.
Zadanie 3.2.		Interweniowanie i reagowanie służb w przypadku występowania przemocy domowej			

3.2.1.	Interwencja i podjęcie działań przez służby z uwagi na podejrzenie przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskie Karty”.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu. Policja; Szkoły; Ośrodki Zdrowia; GKRPA w Starym Sączu		na bieżąco.	- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A” sporządzonych - liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”; - liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową;
3.2.2.	Kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.	Zespół Interdyscyplinarny w Starym Sączu		na bieżąco.	- liczba wydanych skierowań; - liczba osób które podjęły program - liczba osób, które ukończyły program; - liczba zawiadomień o popełnieniu wykroczenia o którym mowa w art. 66c ustawy z 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń.
3.2.3.	Wykorzystywanie instrumentów prawnych, które pozwalają na odizolowanie osoby dotkniętej przemocą od osoby stosującej przemoc.	Policja, Sąd, Prokuratura.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.	na bieżąco.	- liczba wniosków o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania (...) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. poz. 1576. - liczba nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji; - liczba zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji; - liczba zakazów zbliżania zgodnie z art. 15aa Ustawy o Policji; - liczba zakazów kontaktowania się zgodnie z art. 15aaa Ustawy o Policji; - liczba wydanych środków zapobiegawczych w postaci zakazu zbliżania i nakazu opuszczenia

					wspólnie zajmowanego mieszkania na podstawie Kodeksu Postępowania Karnego.
Cel szczegółowy 4		Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.			
Zadanie 4.1.		Podnoszenie i rozwijanie kompetencji służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zabezpieczenie przed skutkami wypalenia zawodowego osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej			
4.1.1.	Realizacja superwizji	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu; Zespół Interdyscyplinarny.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Sączu.	Raz na kwartał	- liczba osób objętych superwizją, - liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych;
4.1.2.	Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu; Zespół Interdyscyplinarny.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Sączu	1 razy w roku	- liczba przeszkolonych osób - liczba zrealizowanych szkoleń;
4.1.3.	Szkolenia/webinary dla nauczycieli i wychowawców związanych z problemem przemocy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu; Zespół Interdyscyplinarny.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Sączu, Szkoły Podstawowe	1 raz w roku	- liczba przeszkolonych osób; - liczba zrealizowanych szkoleń;
4.1.4.	Zorganizowanie konferencji z udziałem instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w celu zwiększenia wiedzy, kompetencji, wymiany doświadczeń, podzielenia się dobrymi praktykami a także rozszerzenia możliwości współpracy międzyinstytucjonalnej.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu; Zespół Interdyscyplinarny.	UG Stary Sącz; Organizacje pozarządowe i Parafie; Szkoły i przedszkola; Ośrodki Zdrowia; GKRPA.	Min.1 raz na 3 lata	- liczba konferencji; - liczba uczestni

5.4. Monitoring i sprawozdawczość

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie **corocznej** sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy realizacji poszczególnych celów, ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów. Instytucje odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Stary Sącz mają obowiązek gromadzić dane sprawozdawcze z realizacji Programu w zakresie je obowiązującym.

Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie realizacji Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Sączu zobowiązany jest raz do roku dokonać analizy realizacji zadań Programu w oparciu o dane za rok poprzedzający.

5.5 Zasady finansowania

Finansowanie realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Stary Sącz dokonywać się będzie w różnych formach i z wielu źródeł. Zakres realizacji poszczególnych działań programowych w kolejnych latach będzie ściśle uzależniony od możliwości finansowych Gminy Stary Sącz, wysokości dotacji przyznanych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz możliwości budżetowych i innych podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w tym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Stary Sącz finansowany będzie ze środków:

- 1) budżetu Gminy Stary Sącz, w szczególności w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stary Sącz oraz środków na te zadania przewidzianych w planach finansowych jednostek organizacyjnych Gminy Stary Sącz;
- 2) budżetu państwa;
- 3) pozyskanych w ramach zewnętrznych projektów/programów.

5.6 Ewaluacja

Gminny Program Przeciwdziałania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Stary Sącz realizowany będzie w okresie od 2024 r. do 2026 r. W 2026 r. planowana jest ewaluacja podjętych działań. Celem ewaluacji będzie zbadanie efektów realizacji Programu pod kątem następujących kryteriów:

- 1) użyteczności – stopień przydatności Programu dla odbiorców,
- 2) skuteczności – stopień osiągnięcia zaplanowanych celów.

Celem ewaluacji będzie uzyskanie informacji na temat skuteczności Programu i ewentualnych potrzeb związanych z usprawnieniem czy też modyfikacją kierunków działań.

5.7. Efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej przez:

1. Podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy.
2. Rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej.
4. Zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy.
5. Intensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.
6. Odniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i dotkniętych przemocą domową oraz dla osób tę przemoc stosujących.

Spis wykresów

Rysunek 1: Liczba NK w latach i instytucja zakładająca.....	11
Rysunek 2: Liczba ofiar przemocy ze względu na płeć.....	11
Rysunek 3: Liczba ofiar przemocy ze względu na wiek.....	12
Rysunek 4: Sprawcy przemocy ze względu na płeć.....	12
Rysunek 5: Sprawcy przemocy ze względu na wiek.....	13
Rysunek 6: Miejsce zamieszkania ofiar przemocy.....	13
Rysunek 7: Pokrewieństwo ofiar przemocy.....	14
Rysunek 8: NK a alkohol/substancje psychoaktywne.....	14
Rysunek 9: Ankieta. Formy przemocy.....	16
Rysunek 10: Ankieta. Przypadki występowania przemocy domowej.....	17
Rysunek 11: Ankieta. Świadczenie przemocy.....	17
Rysunek 12: Ankieta. Najczęstsza przyczyna przemocy domowej.....	18
Rysunek 13: Ankieta. Miejsca pomocy wobec przemocy.....	19